

Այսպէս տիրութիւնը մէջ թաղուած էր, եւ վարդապար կը շահար լուսաւոր կէտ մը գտնելէ՝ զոր իբրեւ ստոր յաւայ սղոնելէ կարենար, եւ որ զինքն այս միջին լարբերութիւնէն չանկեր: Վերջապէս երբ որ հօրաբորջն ստըբ ստաւերը կոխեց՝ իւր խորհուրդներէն բռնաբար դուրս ելաւ:

«Ո՛հ, հոս եմ գտնուել, ըստ Տոննա Գաւրիւս ներք մտնելով, եւ վերաբերուն վրայէն հանելով նետեց բազմոցին վրայ: Ինչ որ կարելի էր ընել, եղաւ: Փոքրիկ կոմիջ արդէն գեղ ի լեռնա-կողմը ծամայ կըստ է՝ հօրդ իմացնելու հանդիպածներն: Տայր Ս. Կոյս Աստուածածին՝ որ գտնէր զինք: Ռեքմէ հարեւապետը տեղի չէ տուած: Գուն տը բան մը չէս կրցած ընել, ի գարնին պահապանը նայն տեղը կեցած էր:»

«Իբրեւ թշնամի իրարմբ բաժնուցանը, ըստ համառօտի Կարիւս:»

«Կենթարդի արդէն: Ըստ զարացած պիտի ըլլայ երբ գլուխը խաղացուած խաղն իմացած է, որուն խաղալիք էր եղած կէս տարիէ ի վեր: Երեսն ի վեր պիտի ծեղածաղի՝ ընդ իմանալ սր եղբայրս յապահովի է:»

«Նիկիայ իւր պարտը կատարել, մենք ալ մերը,» կրկնեց Մարիամ պարոթեմը:

«Իւր պարտն, ըստ Գամիւսն հենդորէն: Կենք իւր պարտերովը միշտ զուարեցանը: Հայրենիքը շատ ընտիր տաւրինը պարտական է այն թախարդին՝ զոր դուռն անտր ստին վրայ ձգեցիր:»

«Պետք չէ ընել:»

«Ինչ, հարցուց Գամիւսն զարմացած: Պարծէ, պարծէ ճարտար խաղիդ վրայ, որ՝ տարակոյս չկայ, այսուհետեւ վերջացաւ:»

«Այո, հօրաբորջ, վերջացաւ իմ խաղը, եւ անով՝ նաեւ երկնակաթիւնս:»

«Ինչպէս, ի՞նչ, ի՞նչ կը լսեմ: Այսպէս մոռցար ինք զինքդ, որ...»

«Իսպ չէր այն, ըստ Մարիամ որոմազին, եւ պետք չէիր զիս առ այն գրգէլ: Այսպէս կրնայի խաղալ թեթեւամտ խելութեւ մը, այնպիսի աննիւր զոր սիրտս ասեր, բայց իրեն... վտանգաւոր խաղ, զոր կրօնսի:»

«Ռեքմէ Սպանիոյ թշնամուցն սիրող նախնեցիք: Գուն՝ Սպանիոյ աշուականաբազմոց ցեղի մը շատաւորը, ըստ Գամիւսն վեր տնկուելով եւ հրացայտ սալը նայելով Մարիամին: Գուն՝ որուն նախնեցն անուանի Սիտ իշխանինը գրոշին տակ իրենց սուրը Մարիամանացոյ արեւան մէջ թափուեցին: Միթէ այս զգածուիմ միայն՝ թէ անիկայ թու հայրենեացդ թշնամին եւ հարստահարողն է, բաւական պաշտպանութիւն չէ ընդգէմ սիրոյ՝ որ սիրողը սուրբեր մտեր է: Ո՛հ, սպանիական արիւնդ անպատասեցիր, եւ թու նախնիք՝ որ հարեւաբար ծախատներն մէջ իրենց կեանքն Սպանիոյ անկախութեան զոհեցին, գերեզմանի մէջ խաղ խայտառակ ըրիր: Գուն որ սպանիացի կանանց մէջ մարդարիտ մըն էր, այնպիսի գործ մը գործեցիր՝ որ Զորիւկարի մը կրնն անգամ գործել կ'ամենայ:»

(Ըզբռնալիք:)

ՄԱՐԿԱԿԱՆՈՒԹ

ՆՈՐԱՆՈՒՐԵ

Նոր գիտ:

Միւսին մէջ խաղացի քահանայ մը գիտ մ'ըրած է, որով թաղմէն արուեստից մէկ ծերուն ալ կը սպառնայ: Որպէս զի արժան գնով երգիւն ունենայ աղբառ եկեղեցի մը, միտքը դրաւ այս քահանայն երգիւնի խողովակները թղթէ շինել: Երկույն ժամանակ փնտռելէ ետեւ՝ պարզ բայց ծարտար թղթագէտ մը գտաւ, որ եւ կրցաւ քահանային գաղափարն իրագործել: Փորձն յաջողեցաւ: Թղթեայ խողովակները մայրին ստառուութեան կողմանէ մետաղեայ խողովակները կը գերազանցեն: Ստառաբաժաններն թէեւ քիչ մը խիտ են, սակայն հետզհետէ կրնայ ուղղուիլ: Թղթեայ խողովակները լուծուածի մը մէջ թափելով, որոյ բաղադրութիւնն հարադրին միայն ծանօթ է տակաւին, խնամուել թէեւ կը պահպանուին, կրակի մէջ կ'ածխանան՝ բայց չեն այրիր: Երգիւնն այսօր Ս. Լուիսիի փողբիկ մատան մէջ ի լուր ժողովդեան կը հնչէ:

Նոր հնարք:

Երկու երկամտարք Միւս հէնցի ելեկառագէտը՝ Մեղգէն եւ Հէլլոտպէր, նոր տեսակ հեռախոս մը (telephone) հնարեցին, որ ըստան բառն ու նախադասութիւնն՝ ըսողին սեպհական գրովը քիմիական պարագանալ թղթի մը վրայ կը նշանակէ: Նշանակ կը լսուի, սկսուած է արդէն այս գիտն Ստառակաց գործածութեան զինգընելու միջոցներ փնտռուիլ:

Փայտը սիրի ընն:

Փայտը պիտի եւ կարծի ընելու նոր գիտ մը գտնուած է, որով եղեւնափայտն պիտափ կը կարծանայ՝ որ ծեղքելու համար սեպ մը հարկաւոր կ'ըլլայ: Ասիկայ կ'ըլլայ եթէ փայտը շուրջ մէջ քիչ մ'ատեն ձգելէն ետեւ՝ ծնշարանի մը տակ գրուի, ասով մազմուկները սեղմուելով, հոծ գանգուած մը կ'ըլլայ: Այս կերպով փորձողները կը համարին՝ թէ փայտը մինչեւ 75% կը ծնշուի, ուստի եւ կառքի եւ այլն, անյարմար փայտը կրնայ այս եղանակաւ գործածական ըլլալ:

ՏԵՏԵՍԱԿԱՆ

Պատերազմ թմրոքները ընն:

Հնչուի Էնդէլ՝ քիմիայի ուսուցիչն, պարզ միջոց մը կու տայ թմրոքները ըննելու, զոր ինքն է գտած: «Եթէ կ'ուղղուի, կ'ըսէ, թմրոքները մեկանց ըննել անանց ծառերը փնտնելու, պետք է իւր մէջ շատ մ'ունակը (potasse) լուծել (մէկ առ հազար) եւ ընհանով մը թմրել ծառը: Արդիւնքն սպասով է, փան զի պտղատու ծառերու վրայ անծած փորձեցի:» — Այս գիտին միջոցն անուշադարձան է փորձուելու:

Հոգրն արծարծելու միջոց:

Ռեանի խիժը (colophone, լատ. սոփալա) մի միակ միջոց է առկայծեալ հոգրն արծարծելու, կես մարած անուխին հրաշէկ ընելու. եւ անէ կարգաւորեալ տուն պէտք է այս թեթեւագին իւրեանունալ: Ընկուսի լափ կտոր մը էթէ մարդ կրակի մէջ ձգուի: քանի մը րոպէի մէջ անուխը հրաշէկ կ'ըլլայ: Ռեանի խիժը կը հալի եւ անիոյ մէջ այնպէս կը տարածուի կ'երթայ՝ որ շուտ մը բոցն ու հոգրը կը սատականայ:

Գորգ մարդի:

Թէ գորգի մէջ ժողովուած փոշին սենեկի ոգը կրնայ սպականել եւ առողջութեան վնասել յայտնի բան է. անոր համար պէտք է յաճախ գէթ շարժին անգամ մը լաւ մաքրել: Անոր մի միակ կերպն է յաշորդը: Բաց օդոյ մէջ աշնիւ աւելով մը փոշին թօթաւելնէ ետեւ կաղամբի տերեւով շինելու է գորգն, որով փոշին բոլորովին կ'եղէ եւ գոյնը կենդանութիւն կ'առնու: Այնուհետեւ մէյ մ'ալ կը թօթուի, որպէս զի կաղամբի կտորանքը թափի երթայ: — Կայ բարձր միջոց մ'ալ: Եղան լեղին տաք ջրոյ մէջ լուծելէն ետեւ՝ նոյն ջրոյ մէջ խոզանակ մը կը թափուի եւ գորգը կը շփուի: Ետեքէն մաքուր ջրով մէյ մ'ալ կը խոզանակուի, որպէս զի երաւ փրփուրը բարձուի:

ՓՈՊՏՈՒՅԷ

Փոթորիկի ժամանակ զգուշանալիս:

Վիշն անգամ լուած չէ՝ որ ամառը փոթորիկներով ժամանակ շատ անգամ անգագաշտութեամբ կամ անդադրութեամբ շանթահար կ'ըլլայ շատերի: Անոր համար հետեւեալ կանոնները կարծենք օգտակար կրնան ըլլալ: 1. Բաց օդոյ մէջ՝ պէտք է ծառերէ, խոտոյ զէղերէ, ջրերէ եւ անասուններէ հեռու կենալ: (Վիշնէպերկ բնագիտութեան թէ այս իրաջ թով տախիակ մը կանգնելու է այս վերնագրով՝ «Հոս ամառը շանթէ կը զարնուի») 2. Բաց հրապարակի կամ գաշտի մէջ զգուշանալու է, որ մարդ բարձրագոյն առարկան չըլլայ, վասն զի փոթորիկայն անպիտան առաւել մտն ըլլալով՝ շանթին իրեն կը ձգէ: 3. Փոթորիկի մէջ գացած ժամանակ լաւագոյն է փողոցի մէջանգէն երթալ ջրան տնելու յովին: (Երեսուրդայն այն տներէն հեռու կենալու է՝ որոնց տանիքէն ջուրն հեղեղի պէս կը հոսէ: 4. Ցան մէջ զգուշանալու է շանթից ձգող առաւել մը հարողութեան մէջ չմտնել, այսպէս՝ պէտք չէ ջուհի մը տակ կենալ՝ որ մետաղայն շղթայէ մը կանուած է, կամ իր խնացոյի մէջ ծխանի թով, վասն զի մուր կը հարողայ եւ շանթի: Ցան մէջ լաւագոյն տեղին է սենեկին մէջնոցը: Վաւարանէ, հայեթի, զայնամուրէ եւ երկաթի իրերէ հեռու կենալու է: Ընդհանրապէս վարի գաղտնի տեղի սպասնով է ջրան թէ վերինը: Փոթորիկի ժամանակ պատուհանները գոցել շարժելու չէ. եւ ի մասնաւորի եթէ խցի մէջ շատ մարդ կայ՝ պէտք է պատահանը բանալ, ապա թէ ոչ՝ քորի անկուսութիւնն ու խեղդիչ տաքութիւնը կը սատականայ, եւ ի

դիպուածի որ շանթը նոյն խոցը զարնէ՝ շանթէ չզարնուոյն ալ կը խեղդուի: Փոթորիկի ժամանակ վաւարանի մէջ էթէ կրակ կայ մարելու է, վասն զի մոխրն որ կրակէն կ'եղէ, շանթը շատ լաւ կը ձգէ եւ ներս կը հարողէ: 5. Մետաղայն իրեր առանց հարկաւորութեան թողն ունենալու չէ փոթորիկի տանն: 6. Վերջապէս քրանքիւնի շանթի մահըն ընտիր պաշտպան է ասոն՝ ընդդէմ շանթի, բայց յաճախ քննել տալու է՝ թէ լաւ վիճակի մէջ է. ապա թէ ոչ՝ կրնայ աւելի վնասակար ըլլալ:

Գնահարմարող դէմ հնարք:

Ամերիկայի երաւլ անդալէ կտուած մեքենայն պէտք է ծանօթ ըլլալ անոնց որ երկայն քնաջող մ'ունին իրենց տունը: Այս մեքենայն կը ծառայէ քնացողներն արթնցնելու. երկարական համամի քնացողն երկու անգամ զանգակով կարծեցուի, աշուրները բանալուն պէս՝ առջեւ կը տնտն տախիակ մ'որ կ'ըսէ՝ «Ել, էլ», Անոր վրայ մեքենան քնալողին զլինէ կը ձգէ կը հանն գիշերնոցը, եւ եթէ այս ամենայն օգուտ չ'ընեն, անհաճոյ կերպով մը անկողնէ դուրս կը նստէ զինքը: Այս միջոցին ժխնէ երկարականութիւնն անկողնոյ թով կեցող քրաքը կը վտն է երկարական կայծով մը, ինչպէս նաեւ խահուէի ամանին ոգին, որ իրիկուրնէ պատրաստ կը դուրս: Այսպէսով ծոյլ քնաներն կամայ ակամայ ժամանակին անկողնէ կ'ըլլէ:

Աշտարիւն աւանանմ զանգակները:

Հետաքրքրական է դիտել թէ ո՞ր կը դատուին մեծամեծ զանգակներ: Գերմանիոյ մեծամեծ զանգակներն են՝ Քէնդի մայր եկեղեցւոյ զանգակն՝ որ 500 կենդանի կը կշռէ. Երֆուրդի մայր եկեղեցւոյ զանգակն 275 կենդ. Մակտեպոլիկի մայր եկեղեցւոյն՝ 266 կենդ. Քէնդի մայր եկեղեցւոյն երկրորդ զանգակն՝ 224 կենդ. Պրեշուէի Ս. Եղիսաբէթ եկեղեցւոյն զանգակն՝ 220 կենդ. Պրեշուէի Պետրոս Պողոս եկեղեցւոյն՝ 217 կենդ. Հելեռէնայի եւ Հալպերշտատի եկեղեցւոյն իւրաքանչեւ 170 կենդ. Տանցիկի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն՝ 121 կենդ. Սերաբոյ Գերմանիոյ մեծամեծ զանգակներն են՝ Հալանայի Յիւսէփէ Քաղքի զանգակներուն ժնագոյնը՝ որ 400 կենդ. կը կշռէ, Օլմիցիցիը՝ 358 կենդ. Վիեննայի Ս. Ստեփանոսիը՝ 354 կենդ. Փարիզի մայր եկեղեցւոյն՝ 340 կենդ. Թէեւ Անդրիտ ամենէն աւելի զանգակն կը հնչեցնէ, բայց այսպիսի մետաղայն հսկայ մը չունի: Օքսֆորդի անուանի Մեծն թոմկաս եկեղեցւոյն զանգակն՝ որ բովանգակ Անդրիտ ամենամեծ զանգակն է, 150 կենդ. միայն կը կշռէ: Պիտո Դ. Քահանայապետին 1786ին Վատիկանի կամ ռիկիէն իրաջ զնն տուած զանգակը 280 կենդ. կը կշռէ, իսկ Սանդեակոյի եւ Գոմբուզէլայիը 300 կենդանոյ: Հելլենտիտն ալ ունի այսպիսի յարկ զանգակներ. Պէտէի Մուգիէ ամենին զանգակը 240 կենդ. կը կշռէ: Բայց այնպիսի ամենամեծ զանգակը Ռուսաստան է, այն է Մոսկուայի կայսերական զանգակը, որ թէեւ հասանականաբար երբեք չէ գործածուած, կը կշռէ 201.956 քիլոգրամ: Ասիկայ կանուած չէ, այլ Մոսկուայի Քրեմլ (ամրոց) մէջ կրանիդ յատակի վրայ կը կենայ:

Վիճակագրութիւն Ներդաստիւն զարդացոյ:

Գերմաներէն յանձնարարական լրագրոյ **ՔՐ** (Repertorium für Pädagogik) առած տեղեկութեան **Համեմատ** եւրոպական նշանաւոր տերութեանց զարդացներու թիւն հետեւեալն է: Գերմանիա 43 միլ. բնակչով՝ ունի 60.000 զարդոց 6 միլ. աշակերտով: Գարդոց ծախքն իւրաքանչիւր բնակչին առանձինն կ'իյնայ 2 մարք 37 ֆէնիք: Գաղղիա 37 միլ. բնակչով՝ ունի 71.000 զարդոց 5 միլ. աշակերտով: Իւրաքանչիւր բնակչին կ'իյնայ 1, 18 մարք զարդոցի ծախք: Սպանիա 17 միլ. բնակչով՝ ունի 29.000 զարդոց 2 միլ. աշակերտով. զարդոցի ծախքն աւելն ավել բնակչի կ'իյնայ 1, 12 մարք: Անգղիա 34 միլ. բնակչով՝ ունի 68.000 զարդոց 3 միլ. աշակերտով: Իւրաքանչիւր բնակչին զարդոցի ծախք կ'իյնայ 1, 49 մարք: Աւստրիա-Հունգարիա 37 միլ. բնակչով՝ 29.000 զարդոց ունի 3 միլիոն աշակերտով. իւրաքանչիւր բնակչին կ'իյնայ զարդոցի ծախք 1, 34 մարք: Իտալիա 28 միլ. բնակչով՝ 47.000 զարդոց ունի 2 միլ. աշակերտով: Իւրաքանչիւր բնակչին զարդոցի ծախք՝ 67 ֆէնիք: Ռուսիա 74 միլ. բնակչով՝ 32.000 զարդոց ունի 1 միլ. աշակերտով: Իւրաքանչիւր բնակչին զարդոցի ծախք 22 ֆէնիք:

ՎԵՂԵՔԵՐԵՆ ՏԵՍՈՒՐԱՐՆ

Գրեթէ ամբողջ Յուլիս ամիսը զբաւեց Պուլկարիդ իշխանին ընտրութեան ղեկարգ: Պուլկարը իրենց մտաց վրայ հաստատուն մտաւոր և քանկալով միանգամայն երկրին անտէրմշտօթեան վերջ տալ մեծ Սուլթանի ղուլմանքն ի թիւնկով, ուր Յուլիսի 7 ին միաբան ծայրին ընտրութեաւ Սաքսէն-Բուրգու-Կոնպի Փերդինանդ իշխանը:

Բոլոր պատգամաւորք և ժողովուրդը բերկրեալ և ցնծացեալ այս յաշող ընտրութեան վրայ սկսան կեցցել ապագային երջանուն ուղչուն և իրենց տրքնտիր իշխանը: Սուլթանի զանաւորք թռնչով յանուն պատգամաւորքն և Վարդիչ ու Պաշտօնաւար տէրութեան շնորհաւորութեան և յարգանաց հեռագիր ուղղեցին առ տրքնտիր իշխան:

Յրկորող օրը Փերդինանդ իշխանն հեռագրաւ պատասխանեց, թէ Շնորհակալ է Պուլկար ազգին շնորհաւորութեան և յարգանաց զգածմանց համար, և ի նշան շնորհակալութեան՝ իւր կեանքը կը նուիրէ Պուլկար ազգին. կ'ապահովէ նաեւ զիրենք թէ պատրաստ է իսկոյն Պուլկարիա ներթաւ իւր իւր ընտրութիւնն Բարձրագոյն Դուլնէ և Պետութիւններն ընդունուի:

Փերդինանդ Սաքսէն-Բուրգու-Կոնպի իշխանը ծնած է յամի 1861 Փետր. 26ին ի Վիեննա: Իշխանն այս զարմէն է, որուն անդամները թազաւորական հարստութիւններ հիմնարկած են: Ազգականութեան և ինքնամեծեան կապով կապեալ է Եւրոպայի թագաւորազգով տանց ինտ, ինչպէս Բոնդոյի՝ Փորթուկալի՝ Գաղղիոյ՝ Անգղիոյ՝ Աւստրիոյ՝ Իտալիոյ և նաեւ Փրագիւիկի տիրող տանց ինտ: Իշխանն ինչպէս ամէն օրագիրը գովութեամբ և ղրուստեօք կը իշխատակն, շատ հանձնարել և գիտական է, միանգամայն խոնքն քաղաքագիտի և մեծամեծ ճիւղն ու սիրակայ յայտնութեանց զարդարեալ անձի մ'ամենայն սեպականութիւններն ունի, այնպէս որ թէ գրութիւններն և թէ պատասխանները տոյն վիրտներն կը հաստատուն:

Սուլթանի զանաւորքն հեռագիրն ընդունելուն պէս՝ Նիստ մը կը զուլմար, որուն մէջ Նոյնը մեծ հաճութեամբ ու ծափահարութեամբ կը կարդացորի, և իսկոյն պատգամաւորութիւն մը կ'ընտրուի ընտրութեան արձանագրին արձանար նուիրելու և ազգին մեծարանքն ու յարգանքն բերանացի մատուցանելու: Այս պատգամաւորութեան յարեանց այլ պատգամաւորք, որոնք Վիեննայի մերձակայ Էպլեթալի ղոնկին մէջ իշխանին և իւր միտմն սիրակիր ընդունելութիւն գտան և զոհ ու զուարթ արտի մեկնեցան:

Այժմ ինչոքն կը մայր Բարձրագոյն Դուլն և Պետութեանց հաւանութեան վրայ: Բարձրագոյն Դուլն Պուլկար կառավարութիւնն իսկոյն տնօնկալքը մ'ընդունելով խոստացած է Պետութեանց ծանուցանել իրն շրջաբերականաւ մը և լոնկին յայտնած է թէ իրն սկզբամբ հակառակութիւն չունի, միմանաւ թէ հաւան է: Իսկ Պետութեանց պաշտօնական պատասխաններն պաշտօնապէս հրատարակուած չեն, միայն ըստ քաւականի հիմնական լոնքն այս է, որ քաղի Ռուսիոյ և ըստ մասին ի Գաղղիոյ, մէկալ Պետութիւնը համարեա են ընդունելու այն ընտրեան, որ ըստ Պերդինի դաշնագրոյն ընտրուած է: Ռուսիոյ կառավարութիւնը տարբէ մը վեր ընած ընթացից համեմատ, այժման Սուլթանի ղուլման ընտրութիւններն ամպաւոր կը համարէ, և ինչպէս որ այս Սուլթանին լոնկին, իսկ տու Սուլթանին հաւանութեամբ Պետութեանց զուլմարի և այնպէս ընտրէ:

Եւրոպայի այլ կողմերը Հանգստեան օրերու պատճառաւ զրեթէ ի քուն մտած է. միայն Օսմանեան Պետութեան և Անգղիոյ մէջ Եգիպտոսի նկատմամբ ղրուելու ղրաշնադրութիւնը խափանուելով, մեծ Վէզիրը Բիւսիւլի կաշա և ուրիշ խափ մը պաշտօնապէս հրաժարական տուած են. թէպէտ և կ'երեւայ որ Վենիսիա Սուլթանն ընդունած չէ այս հրաժարական: Իսկ ղրաշնադրութեան խափանման Անգղիոյ վրայ ըրած ազգեցեցեցին այժմէն չենք կարող բացորոշ յայտնել. սակայն կը ղրուակուի թէ ծանր ճեղքութեանց ղուլ կընայ քաշուած ըլլալ:

Ինչպէս ուրիշ անգամ յիշատակած էինք, քուր օրագիրը քաւական ժամանակ վեր կը զբաղէին Հոռմայ քահանայապետական Միոռոյն և Իտալիոյ կառավարութեան հաշտութեան ինդրովմ: Արդարեւ քաւական ապշեցնողք և այլանդակ գաղափարներ տեսնուեցան, որոնց համար յայտնած էինք, թէ անձեանքն և կամայական լոնք են: Այժմ օրագրաց մէջ հրատարակուելով Կարդիմալ Իւսմըրուլ Ս. Բահանայապետին Դիւանապետին առ նուիրակե զրած շրջաբերականքը կընանք բացորոշ ծանուցանել Լուսն ԺԳ. ի վիճիւն, թէ Հոռմայ Դահն իւր ԺԳ զարե վեր Հոռմայական կարուածք վրայ օրինաւորապէս ստացած իրաւունքն երբեք չի հրաժարի. սակայն այս հիմուն վրայ յեցած՝ պատրաստ է և կը փափայք բանակցիլ Իտալիոյ կառավարութեան ինտ, որպէս զի օր մի յառաջ զրաւ տրուի այս աղետակ ղրութեան, որ Իտալիոյ նիւթական և քարոյական վնաս է և Բահանայապետական աստիճանին նուաստութիւն: Կը ղզուլացնէն են Իտալիոյ կառավարութիւնը, որ Հոռմայ Դահն անունն տալ Պետութեանց առջեւ շարարտէ, Բահանայապետին վրայ անհաշող ուղչու սեպականութիւն ղոնկով:

ՀՐԵՏԵՏԵՏԵՏ ԵՒ ՊԱՏԵՏԱՐԱՆՑՈՒ ԻՐԱՐԳԻՐ
ԸՒ ԻՐԵՏԵՏԵՏ ԸՒ ՊԱՏԵՏԱՐԱՆՑ

Ի ՎԵՆԵՆԱՒ. ՄԻԹԲԱՐԵՆԸ ԳՐԱՐԱՐՈՒ (W. HEINRICH)